

450

72.

פרוטוקול מס.

מישיבת ועדת הכספים

התקיימה ביום ד', י' באדר, תשס"ז - 22.2.1956 בשעה 8.30

נ ד כ ח י ם

- חברי הוועדה: היו"ר י. גורי
 י. אפרתי
 י. בדר
 א. בהיר
 ש. דיין
 א. הרצפלד
 ט. חזני
 נ. לוין
 ז. מוזנטיב
 י. ספיר
 י. פורדר
 ז. צור

מוזמנים: סר המוצר ל. אשכול

- ז. סרף - הממונה על הכנסות המדינה
 סר ארנון - הממונה על התקציבים

סדר-היום: המסך הדיון על התקציב לשנת 1956/57.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

י. בדר: אני מבקש לדעת מהי יתקיימה הדיון על חגרת בפסא, כיוון שחלפו כבר שלשה שבועות מאז העבירה אלינו הכנסת בעיה זו.

היו"ר י. גורי: רק בשבוע שעבר קיבלתי מכתב ו. מוזנטיב לי על החלטת ועדת הכנסת הדבר האורך בהרכבת ועדה מסוימת של כספים וכלכלה וכי מטילים עלי לומר את עבודת הוועדה. אני מצדי מעסה כל מאמץ על-מנת להתיש עבודת ועדה זו.

אנו עוברים לדיון על סעיפי ההכנסה בתקציב, ונתחיל בסעיף 01 - מס הכנסה.

לפי עניות דעתי הוויכוח אינו על 180 מיליון ל"י אלא על 24 מיליון, כי בתקציב הקודם הוטיעה הכנסה של 156 מיליון, ואיבוי מעלה על דעתי שמישהו מאיע להסתייג ממות זה. הוויכוח יכול להיות אם יש להוסיף ל- 156 מיליון הל"י, ולדעתי יש להכניסו למטלול הנכון.

נד.

אבקש את המענה על התשובות המדינה
להסביר לנו כיצד חושבת הממשלה לגבות כמות 24 מיליון ל"י כמס
הכנסה, מזה 7,5% תוספת לעיריות.

מר שרגא:
בעמוד 46 של דברי ההסבר ישנה התייחסות
של 180 מיליון ל"י. בדרך שמיין מס
נגבה לפי המודון, בלא לפי החוק והמודון מבוסס על החוק.

אין אנו חושבים שההכנסה מהגירוי תגדל.
החברות תשלמנה 35 מיליון ל"י, מחצית הכנסת כמס רגועי החברות ופחיתת -
מס הכנסה.

השכירים ישלמו עד סוף השנה 60 מיליון ל"י,
והמכרות עלול להגיע ל- 62 מיליון, היות ונקבל את המס על ההפרשים של
כ- 100 מלף עובדים אשר קיבלו מקדמות עד מה מבלי לשלם עליהן מס הכנסה.
המס השנה יגיע ל- 72 מיליון עקב תוספת מכרזים שבידיהם, העלאת שכר
רגילה, ותק, תוספת משכחה והעלאת השכר החברות.

העצמאיים ישלמו 73 מיליון לעומת 61 מיליון.
ההערכה בנויה על תכנית עבודה מסוימת של עריכת 240 מלף שומות. אנו
גובים מהעצמאיים מס עבור חמש שנים בטכומים ניכרים. בפברואר שנה זו
נותר לנו לערוך 10 אלפים שומות, מתוך 140 מלף תיקים, עבור השנים עד
שנת 1952/53 ועד בכלל, עבור שנת 1953/54 - כ- 21 מלף שומות;
עבור 1954/55 - 71 מלף שומות.

אנו מטפלים בשומות בלה בקצב של
3,000 - 2,500 שומות לחדש. החל מפברואר עד דצמבר 1956 עלינו לסיים,
לפי התכנית, 102 מלף שומות ועוד 140 מלף עבור שנה המס 1954. על
תכנית עבודה זו של 240 מלף שומות בנוי המודון ההכנסה של 72 מיליון ל"י,
או למעשה באופן כולל על שתי שנות מס שעבורן נכין שומות יי דצמבר,
1956. מינואר 1957 נתחיל לטפל בשנת המס 1955, הולח טכומים בלה
יכנסו רי בתקציב הבא. בדצמבר, 1957, נגיל אצב, לפי התכנית, בו
נערוך שומות עבור שנה אחת לשנת תקציב הבא. אנו מעדיכים שנגיע
בשנה זו לסוף ריכוז הדברים מפינות עזובות. בשטח החברות הגענו למצב
זה כבר בשנה המסתיימת עכשיו.

ז. סוזאייב:

מה הפירוש הנכון לדברים שכתבנו כגון
בדבר הצורך בעריכת עשרה אלפים שומות
עבור השנים עד שנת 1952/53? האם הכוונה היא שיש עשרה אלפים אזרחים
שלא שילמו מס הכנסה כלל, או שהללו שילמו סכומות מס הכנסה בלא שלא
סיימו עדיין את חשבונות? לעתים נוצר רושם בפיבור כהילוך מתחלטים בקרבנו
עשרת אלפים אזרחים שהתחמקו ולא שילמו מס כלל. אני מבקש הבהרה נכונה
היות והרבה אנשים משתמשים בחומר זה לדעה.

אשר לגביית המס מעצמאיים בשנת 1955 -
הייתי מבקש לדעת האם מדובר באנשים שרק השנה הגיעו אליהם ודרשו מהם
תשלום, או שהם שילמו כבר קודם לכן מס הכנסה בלא שרק עכשיו נעשתה
השוואה או שהטילו עליהם תשלום נוסף.

אילו הפליות קיימות היום בחוק, ומיזה
סוגי אזרחים משוחררים מתשלום המס בהתאם לחוק?

אשר לקבוצים - אני מבקש לדעת, לכובת
הענין, קודם כל את האמת והעובדות. שמה אפשר לקבל דוגמאות כמה משלם
קבוץ ותיק ומסודר שיש בו תעשייה וכמה קבוץ ותיק שאין בו תעשייה.

כן אני מבקש לקבל כמה דוגמאות לשם השוואה
בין מושב לבין חקלאי פרטי.

האם אין חושבים להנהיג שינויים ביחס
לקואופרציה לשיווק דוגמת "תנובה"? כמה מס הכנסה שילח, למשל, "המשביר

המרכזי? קונטרס כזה יכול בנקל להתזר רוחים גדולים לחברים, ואין כל ערובה בחוק לכך שהוא יוכל להתזר לחברים רק רוחים הנובעים מעסקיו עם חברים ולא אותם רוחים הנוצרות מעסקיהם מחרייה רגילים. האם יש מחשבה להפריד באופן חוקי בין שתי הנדירות של העסקות הללו כדי לא לאפשר עסקות עם חברים שהפסד על-השבון רוחים רגילים ולאגוע על-ידי כך באוצר המדינה?

אשר ל"סולל בונה" - האם נכון הדבר שבמשך שנים רבות, מאז קום המדינה ועד לפני שנהיים, לא נעשתה שום על העסקות של "סולל בונה", ובהסכם הדדי עם בנייה מס הכנסה לשעבר קבעו מראש את אחוז הרווח מהעסקות של "סולל בונה" שבמחזור, ומסבו גבו מס ההכנסה? אי לכך לא היתה בדיקה של ספרים, ובמקרה היה להעביר רוחים מחברה אחת לשניה. במה עובדה זו נכונה - האם נבדק הדבר על-ידי מבקר המדינה ומה חושב לעשות בנייה מס ההכנסה הנוכחי כדי לתקן זאת?

שמחתי לשמוע אתמול מחבר-ההכנסה בהיר, כי שער הרבית שגובים הבנקים עבור ערבותם לתשלום הפיגורים מס הכנסה היא שערוריה. אזרחים החייבים כספים למס הכנסה נשלחי לבנקים, והם אינם נותנים כסף אלא ערבות לאוצר, שאם המדם יפגור במשלומיו הבנק ישלח את החוב. זוהי ערבות בנקאית רגילה, ועבור פעולה כזו גובים 12% רבית, שחלקה מקבל האוצר וחלקה הבנק. אני מבקש המנהל על נושא זה, כי לדעתי הוא גובל עם שערוריה.

אשר לפיגורים - הרי זו טחלה חד-מעמית ואנו מקווים שבמשך הזמן נחסי פרשה זו. מסתבר איפוא שמה חייב לשלם כיום בממוצע שתי שומות בתקופה של שנה אחת, וכמציב על-פי של היום יכול הדבר להביאו לידי יאוש כי זה נטל שאין לעמוד בו. אני מציע לקבוע, לאחר שידעו את החשבון, שאף אדם לא יחוייב לשלם גמלן שנה אחת יותר מאשר שומה וחצי. ואני שואל את מר שרף: האם עומדים להבהיג איזה הסדר לגבי תשלום הפיגורים?

אשר למפרעות - מדוע אינכם מקיימים את אשר הובטח ואושר, כי מעצמאיתם המשלמים לפי השומה האחרונה לא לא יגבו מפרעות בגובה של יותר מ-100% שר המוצר הודיע בטכסת, בתשובה לטענת האופוזיציה שהמפרעות גבוהות מדי, מי מפרעות כאלו גובים רק טחלה החייבים מס עבור שנת 1952/53. מדוע אינכם מקיימים את אשר טובח, ומדוע לא יתוקן הדבר השנה?

עד מתי חושבים לזכסין בדירוג הבטורדי, שאין דוגמתו בעולם, לטיו גובים 70% מהכנסה נטו של -360 ל"י של בעל משפחה עם שני ילדים? מה הסיבה לכך? האם אינכם מבינים שחוקל אינו יכול לשאת זאת?

קראתי בעתונות על הכניות ל"י ישראלי העצמאיים את המס מדי חדש בחדשו. האם עם הנהגת הסדר זה יהיו העצמאיים מהנחה של 10% דוגמת השכירים? מהי ההצדקה לשתן הנחה בשעור של 10% לשכירים ולא לעצמאיים? ההנחה שהובטחה לעצמאיים בשעור של 5% אינה ניתנת להם, ונדון מבקר המדינה יש כמה הערות על כך.

האם אינכם חושבים להבהיג איזה הסדר בקשר להוצאות סוציאליות, ובמיוחד ביטוח חיים?

כולנו מעונינים שהעצמאיים יתאילו לנהל ספרים, ותפילו בצורה פרימיטיבית ביותר. אולם מסתבר שמה עושים הכל כדי למנוע בעדם מעשות זאת, כי כאשר מביאים לקיד השומה את הנהלת הספרים, הוא טוען שאין זה מספק אותו. ומדוע יטריח העצמאי עצמו ויזכאיל-כספים על הנהלת ספרים, כאשר הוא רואה שאין כל יאוש לכך? האם בשטח זה טוכניה אתם לתת הוראות מפורשות לפקיד השומה, שההוכחה כי הנהלת הספרים אינה בסדר היא על פקיד השומה, וכל זמן שהוא לא הוכיח זאת - הספר צריך לשמש הוכחה מוחלטת ליורש של ניהול הספרים?

מד.

י. בדר:
 בהתאם למה שנקבע, היו מייבאים לגבות
 במשך תשעה חודשים 98 מיליון ל"י למס
 הכנסה, היינו: **פחות** - 10 מיליון ל"י לחצי-מסומצע. בותרו לגביה
 ימסך שלוש חודשים כ- 58 מיליון ל"י, היינו קרוב ל-20 מיליון
 ל"י לחצי. אני מבקש לדעת מה היתה החלוקה של הגביה במשך תשעה חודשים
 הללו לפי חודשים. כיצד חושבים לגבות במסומצע 80% יותר במשך שלוש
 חודשים האחרונים? שמה אפשר לדעת כמה גבו בחודש ינואר?

י. בדר: היו"ר י. גורני: בחודש דצמבר גבו 16 מיליון ל"י.

י. בדר:
 בהודמנות זו רצוני לקבל גם פירוט
 לגבי ההלוואות והעיקולים לפי חודשים,
 ולגבי אותו חודש דצמבר בו גבו 16 מיליון ל"י.

שמעתי התמול מחבר-הכנסה גורני, שקבוצים
 ותיקים מטלמש מס הכנסה. היה רצוי שנקבל אינפורמציה יותר מלאה
 עבור השנים האחרונות מר שרף כדי שנוע מהו יחס המסלומים בין קבוצים
 חקלאיים גרידא לבין אותם קבוצים שיש להם תעשייה.

בסעיף 19(א) לחוק מס הכנסה יש שתי
 נקודות של שוני לעומת אחרים, האחת - קבוץ זה קבוצה הוגו בהחייבת
 קואופרטיב והוא פטור מתשלום מס כפול, במסגרת המס שנקרא קודם
 לכן מס רווחי חברות. קואופרטיב אחר משלם קודם כל מס הכנסה,
 ומס הכנסה זה בחציו יכול חבר הקואופרטיב לנכות מההכנסה האישיה
 שלו, ובחציו לנו. בקבוץ אין הדבר כך, והסומה בעשייה לפי מספר
 חברי הקבוץ. חובת תשלום המס היא רק על הקבוץ, מה שאין כן לגבי
 קואופרטיב שאינו קבוץ, שגם הוא וגם החבריה בו הייבאים לשלם מס.
 מסתבר איפוא שקיים שוני וגם הפליה. לדעתי בעוץ המליץ להחליט
 מצב זה לגבי חברות - ותמיד דרשתי זאת בוועדה - גולל מכל מקום
 זוהי הפליה. בקודת השוני השניה היא גיימת חישוב המס לפי ראשים.

י. גורני: החישוב בקבוץ הוא לפי זוגות.

י. בדר:
 אני עובר לפרשת "תנובה". אני מכיר
 ויודע את ההסבר המשפטי, שמבחינת המציאות
 אין לו כל צידוק, שהרכוש העצום של "תנובה" אינו בהחייבת רכוש ושהוא
 רשום על-שם החבריה. הדבר אינו מתאים לאמת המשקית, כי גם "תנובה"
 היא יחידה משקית אחת הצוברת הון, יש לתת למדינה חלק מהצבירה הזו,
 ולאמת המשקית **המטוטה** הזו אתם גותבים הסבר פנקסני. מר ששנול אמר כי
 "תנובה" אינה צריכה לשלם מס הכנסה, והנה נתברר ש"תנובה" בכל זאת
 שילמה איתה סכום למס הכנסה. ואני שואל: כיצד קרה הדבר?

בחוק מס הכנסה יש סעיף הנותן לבסיס
 מס הכנסה רשות לחזור מאחורי צורה מסוימת של עסק ולקבוע את מהותו
 המשקית. לדעתי יש לעשות זאת לגבי "תנובה" כדי להטיל מס הכנסה על
 צבירת הון.

לחייב
 האם נכון הדבר שעומדים/היקרונים לחוק
 מס הכנסה אשר ישמיעו על גביית המס?

כיצד נכנס קטע מעתון, אשר פרסם את דבריו
 של אחד מבעלי המלאכה באסיפת בעלי-מלאכה בתל-אביב, לתיק מס ההכנסה
 של אותו אזרח? באותה אסיפה הוא אמר, שהערך מחולקת לאידיולוגים
 ופטריוטים, האידיולוגים - משלמים מס והפטריוטים פטורים ממנו.

מר שרף: אני מבקש לקבל את השם כדי לדווק את
 אסיפות הדברים.

י. בדר: קיבלתי עיוות לכך מהמעוניין בדבר.

א.ד.

"סולל בונה" הוא אחד מקבילי הממשלה.
האם נכון הדבר שהוא משלם את מס ההכנסה על-ידי כך שהוא מבנה אותו
ממה שמגיע לו בסכומים יותר גדולים מהממשלה? אינני רוצה לומר בזה,
שיש בפרקטיקה זו - אם היא קיימת - איזה פגם מוטרי או משפטי, אלא
שאשרי משלם מס היכול לשלם את המגיע ממנו בדרך זו.

ל"משביר המרכזי" יש אמנם הנהלה נפרדת,
אולם יש "המשביר" שהוא חברה, "המשביר" שהוא הגוף שיתומית, "המשביר
לצרכן" והמשביר ליבוא. אני מודה ששיטה זו היא לגיטימית לפי החוק,
אלא מסתבר שכל פנקסן יכול לנצל עובדה זו לטובתו, כאשר יש לו כמה
פירוט כאלו, העוסקות בסוגים שונים של לקוחות והמנהלות עסקיות אחר
עם השניה וכללי מס הכנסה לגבי פירוט אלו הם שונים. אני הייתי מבקש
לדעת כיצד כל זה מתבטא במס ההכנסה. ידוע כי ביום בו הוטלו השלומי
חובה על סיטונאים - ו"המשביר המרכזי" הוא סיטונאי - היה כל המלאי
שלו בידי הקמעונאים.

במסר לי ש"המשביר המרכזי" משלם מס
הכנסה בגובה של כ-1/2% - 1% מהמחזור שלו, ומזה נובע שהכנסתו אינה
עולה על 2% - 1 1/2% של המחזור. הייתי רוצה לדעת מה היה אומר הממונה
על הכנסות המדינה לסיטונאי או קמעונאי שהיה טוען לעומתו, כי הרווח
שלו הוא בגבולות של 1 1/2% מהמחזור? מה היה אומר סיטונאי פרטי כאשר
היו דורשים ממנו להוריד את המחירים ב-5% ולהסכים להכנסתו של 3,5%?
ומה היה אומר בייב מס ההכנסה לו היה אותו סיטונאי מכניס לדרישה זו?

אני מבקש לדעת מהו הנוהג לגבי צורך
המפעלים שהוא מפעל אחד ששמו "המשביר המרכזי".

אני עובר לענין ספר הנישומים. התנהלה
תעמולה גדולה מסביב לספר זה, בעיקר לגבי עצמאיים. בנוגע לקבוצים
לא היתה כל תעמולה, כי הכנסותיהם לא הופיעו בספר ולא מספר האנשים.

מר שרה:
אסרו עלינו לפרסם את מספר האנשים
בקבוצים מטעמי בטחון.

י. בדר:
האם בגלל כמה קבוצים שאסרו לפרסם
את מספר אנשיהם, כמו מכוניות ביתר שאינו
משלם מס, אין לדעת את המספרים לגבי קבוצ כמפיקים?

המספרים בספר הנישומים בחלקם הם לרי
שומא רגילה, בחלקם - לפי שומא סופית, וחלקם - לפי הצהרה, ובטיכום
אין רואים את התוצאות. בהתאם לחוק יש אפשרות לפרסם מספרים או לפי
שומות או לפי הצהרות.

מר שרה:
"שר האוצר רשאי לפרסם רשימה של נישומים
המפרטת את סכומי ההכנסה החייגה במס
של כל אחד מהם, כפי שנמסר בדו"ח שהוגש על-ידו, או כפי שבקבע על-
ידי פקיד השומה או בערעור לפי סעיף 60 על-ידי בית המשפט, או גם
זה וגם זה." זהו נוסח החוק.

י. בדר:
באמר "כל אחד מהם" ולא לגבי אחד כך
ולגבי אחר - אחרת. אם אין מספרים
לפי נתונים אחרים, הרי הרשימה מסולפת. נבעתי בבעיה זו לא כדי
לבקר אתכם מבחינה משפטית, אלא כדי לשאול: מה אתם עומדים לעשות
כדי לתקן את הרושם שנוצר בציבור, את הרושם המוטעה? האם אתם
עומדים לפרסם את תוצאות השומות הסופיות ומתי?

כיצד עורכים את השומות לגבי הפיגורים,
האם עבור כל שנה ושנה או עבור כל השנים יחד?

מהמספרים שנחתם בטבלאות השונות -
 אולי אפשר לקבל תשובה כללית כמה אתם גובים בדרך-כלל על-חשבון
 השנה השוטפת וכמה על-חשבון פיגורים? ומכאן נובעת שאלה נוספת:
 מאחר ואתם עומדים להגיע למצב בו לא יהיו כמעט פיגורים, ומכל מקום
 גם בשנה זו האחרון מוכרח להצטמצם, ומאחר שכמעט כל ההכנסה ממש
 הכנסה בנויה על עצם קיום הפיגורים - מה יהיה אירוע סכום מס ההכנסה
 בשנים 1955/56 ו- 1956/57 בלי הפיגורים?

לדעתי שיטת ההנחות בשעור של 10%
 לשכירים ו-5% לעצמאיים אינה רצויה. אני מבין שרציתם לתת לשכירים
 הקלה של 10%, וזה צודק; אני מבין שרציתם לתת לעצמאיים הפקרים
 מסויימים הקלה של 5%, וזה אינו צודק כי צריך לתת להם אותה הקלה
 כמו לשכירים, אולם אשר רואים כיצד אתם מחשבים את הפיגורים
 מסתבר שרק עצמאיים מועטים יכולים להשתמש בהקלה זו.

בהזדמנות זו רצוני לציין, שכל הדיבורים
 בנוגע לפיגורים של עצמאיים אינם תמיד צודקים. הפיגור הוא משותף -
 גם בשומה וגם בהצהרה, ואין לומר על מישהו שהוא מפיגור כאשר לא ערכו
 לו שומה. לדעתי יש לתת לכל אחד הנוה בשעור של 10%, והוא יתברר
 שהוא מפיגור - יש לנכות זאת מסכום או לשלול את הזכות הזו בדרך של קנס.

כיוון שעוסקים אנו בפרשת מס ההכנסה,
 רצוני להקדים שאלה חמורה, שאם רשאים להשיב עליה כאשר נגיע לדיון
 על תקציב משרד האוצר. שאלתי היא: האם נכון הדבר, שלמרות כל
 הדיבורים של שר האוצר, הוא נוהג ביד נדיבה במשרדו הוא? אני שומע,
 כי בניגוד להטלת ועדת השכר, בניגוד להחלטות הממשלה ולמרות מחאותיו
 של נציב שירות המדינה - משלם שר האוצר לעובדי משרדו, גם לעובדי
 משרד מס ההכנסה, תשלומים נוספים מעל לשכרם עבור עבודה נוספת. והוא
 משלם זאת לא רק לעובדים בדרגות הבטוחות, אלא גם לעובדים בדרגות
 1-5. עובדים אלה, עקב טידור מסוים, מקבלים משכורות יותר גבוהות
 אולי אפילו משופטים, בכל אופן יותר גבוהות ממשכורותיהם של עובדים
 אקדמיים בדרגות גבוהות. אני יודע ומכיר את גישתו של שר שרף בעניינים
 אחרים, ואני מצפה מסכום לגישה דומה ומקבילה בעניין זה.

אשר לתיקוניה לחקק שעומדים להביא
 לכנסת - האם אפשר לקבל, במסגרת הדיון על ההכנסות מס ההכנסה השנת
 1956/57, אינפורמציה האם תהיה בכלל הסמעה לחוק זה על ההכנסות הללו?
 האם החוק יחול על המס לשנת השומה 1955/56 או בצורת שומת פיגורים
 או בשומה סופית? האם יש לחוק זה שייכות להכנסות עד סוף 1957?

האם יכולים אנו לקבל טיוטה של הצעת
 חוק זו? מסתבר שנציגי האוצר הופיעו במני העתונאים והתמירו להם
 את פרטי הצעת חוק זה, הוצגו שאלות וגם ניתנו תשובות, מעוד
 שלחברי ועדת הכספים לא ניתנה הזדמנות לשאול את נציגי האוצר בעניין זה.
 בהזדמנות שונות הבענו אי-שביעות רצון לגבי שיטה זו, וגם יו"ר
 הוועדה היה שותף לסחאות הללו ואף כתב בנדון לשר האוצר.

היו"ר י. גורי:
 בדרך-כלל שמו האוצר על כך, אולם אם
 במקרה זה לא שטר - יש הגיון לכתב
 מכתב בנדון.

י. בדר:
 אני מבקש לדעת מה יהיו ההחלטות
 בהצעת החוק ומה ההקלות, וכיצד הם
 יתבטאו בהכנסות מס ההכנסה בשנה 1955/56. לאחר שאשמע את פרטי
 השינויים - אבקש רשות להעיר עליהם.

אשר לתשלום הפרש השכר בשעור של 40% -
 אני מבין שנעשה הסדר לכיון יקבלו סוגים מסויימים של שכירים את
 תוספת השכר עבור שנת 1956 בשלב יותר מאוחר, אולם זו אמתייבות שחלה
 גם על מפעלים שהם חייבים מס הכנסה. שמעתי כי תשלומים אלה יכללו
 בחשבונות ובמאזנים, אולם הם לא יוכרו בתור הכנסות הכנסה. אני מבין

שלגבי הפיצויים אתם שומרים על כלל שאינו בסדר, שחוב הפיצויים אינו מספיק על ההכנסה. הסיבה לכך היא כנראה, שהחובות לשלם פיצויים היא סתמית.

י. טפיר:
אם מט הרכוש החדש המוצע הוא בכתיבה שיטה חדשה ולא הגדלת תחומי מס הרכוש הקיים - האם אפשר לדון על אומדן ההכנסה של מס שעדיין לא הוחלט עליו?

בזכר כאן ענין הפיצויים. היות וסכום הפיצויים הוא נכבד, בין אם הפיצויים משלמים כדי שנה בשנה ובין אם לאו, ראוי מבין גם שכל הוצאה או התחייבות כזו אינה מובנת בחשבון - אני מבקש לקבל הסבר מהו ההגיון שבכך.

בצורות שונות ובדרכים שונות בעיית האמורטיזציה במס ההכנסה היא אחת הבעיות החמורות, והיות לגבי הרבה מהמפעלים היא מתקרבת כבר לנקודת רתיחה. מאחר ויש כמה מפעלים המגיעים על בסיס של שיטת חישוב האמורטיזציה הקיימת להיסול, והסכומים שנצטברו בקרן בשום מקרה אינם יכולים להדביק את חידוש הציוד - הרי יש לתת את הדעת לבעיה זו. אנשים אלה משלים עצמם בטחונה שהם רימו את המס, וזוהי הבעיה היא שהם משלים עצמם, וזה שיותר גרוע: הם משלים את המסק. בקרוב תעמוד שאלת חידוש הציוד וקרן אין וכסף אין. דוגמה לכך גביה מענף מכונניות המס, שעומד בפני פשיטת-רגל של כדין חברות האוטובסים עם קיימת קרן פחת אקטיבית. לי נראה שהשאלה חמורה כי שיטה זו היא לדעתי הרסנית. האם ניתן תסוקת-לב לדבר, מה אומרים לעשות בנדון ומתי?

דובר כאן על תשלום מס הכנסה על-ידי בעלי חוב, על-ידי נושים מהממשלה, דוגמת "סולל בונה" וכדומה. לכאורה אם מגיע לניסוח סכום כסף מאת משרדי הממשלה ויש לו אישור על התשלום, מן הדין הוא שמש הכנסה יקבל את אישור החוב כתשלום עבור המס. לחברה כמו "סולל בונה" יש חשבון כמעט פתוח עם הנהלת המכס, והם משלמים מכס באמצעות העברות לאוצר של החובות המגיעים להם מאת הממשלה. הרי הרבה העברות כאלו, ופה נדמה לי יש להגהיר מה היא הפרוצידורה, ואם קיימים ליקויים מצריך לתקנם.

דובר על מערכת שעורי המס הכללי, ובעיקר בדרגות מסוימות. האם אתם גורסים שלשיטת שעורי המס יש זכות קיום? האם אפשר לקבל את הצעת הרפורמה שלכם לגבי מס הכנסה לפני כניסתה הדין על התקציב?

י. צור:
מה מספר התיקיה החסריות עדיין? בעתונות הופיעה ידיעה בשם פר סרף, כי אמכר אוסלם. אני מבקש לדעת כיצד הגיעו לכך, היות ולי ידוע שקיים פער של 20,000 - 30,000 תיקים.

האם יכולים לנו לקבל את החלוקה של תשלומי מס ההכנסה למי המוגים השונים של משלמי המס? על נושא זה נטב הוויכוח ורצוי לקבל את התשובה הנכונה. מהו המצב בשם זה לעומת השנים הקודמות ובמיוחד אני מעוניין לקבל פרטים על משלמי מס ההכנסה בדרגות הגבוהות?

בתיזו פידה התוספת של 12 מיליון ל"י לגבי עצמאיים כוללת הגדלת המס?

האם סבור המטובה על הכנסות הפזיבה, שאת המסים העירוניים, דמי הביטוח ומס אחיד אין לנכות מההכנסות של השכירים?

מד.

י. בדר:

במיזם טוב מהסוגי האלו נכללים ה"עשירים" -
האם בין העשירים, בין העשירים או בסני
הסוגים הללו גם יחד? האם אפשר לקבל תמונה על החלוקה הזו?

י. ספיר:

בדו"ח מבקר המדינה יש פרטי על בוחם
המפעלים אשר קיבלו מסוימת מתקציב המיתוח.
האם יכולים גם לקבל פרטים על התפתחות תשלומי המס של מספר בישומים
בדולרים במשך שלוש-ארבע השנים האחרונות?

י. בדר:

האם אפשר לקבל פרטים אלה לגבי בוחם
המפעלים שקיבלו הקצבות מתקציב המיתוח?

י. ספיר:

בני מבקש זאת לשם סיהור האוירה מסביב
למפעלים כמו "סולל כונה", "כרמל"
פינדיקט וכדומה. כמה שילמו הגופים האלו, בין בבורה של הבורה או
קווארטיב, מס הכנסה במשך שלוש השנים האחרונות?

י. בדר:

כיוון שפסגות מספרים אלה, לפי חוק מס
הכנסה, טעונה הסכמה של שר המוצר - אני
מבקש שהוג יתן הסכמתו לכך שהמספרים האלו יוסקו לרועדה, ואפילו
בישיבה סגורה.

שר המוצר ל. אשכול:

כאשר המספרים לענייני מס ההכנסה יטבה אלי
מתן לו את התשובה.

מר שרף:

יחסי במירמס שגולם לא המורסו רשימת
בישומים משנת שופה מסוימת בענף משק מסוים
או בסוג מסוים אחר, אלא גם היא כוללת את כל הבישומים באותו ענף.

אתחיל את תשובתי מדבריו של חבר-הכנסת
צור. לא אמרתי שהושלמה הרשימה; אמרתי שאני מעריך כי אמרתי רק
5% מהתיקים. יש 360 אלף משלמי מס, ואינני יודע כמה חסרים, אלא
שאנו עורכים בדיקה כזו. המשכנו לנהל את רשימת המוחריים לכנסת
השלישית כאילו עמדנו לערוך בחירות בראשית אפריל. היינו את כל
השינויים בכתובות, והכינונו באופן מקביל, אם אפשרי תעודות הזהות,
רשימה של משלמי מס ההכנסה. בראשית אפריל נכניס את כל החומר למכונות
אשר יוציאו את כל המנשים מגיל 20 וסעלה, ואחר-כך יוצאו כל עקרות
הבית. את הנתון בחלק בין פקודי השומה, לפי הכתובות, כדי שאם יבררו
מה עושים אותם המנשים שאינם משלמים מס הכנסה. פעולה זו תחיל
בראשית אפריל, ועד אז נמשיך בעדכון. אנו מקווים שהולכי בו מוגוסט
תהיה בידינו תמונה מלאה על מספר משלמי מס ההכנסה שצריכים להיות
במדינה.

משהו זה נדרס לראשונה את החלוקה של
קבוצות משלמי המס לפי רמות ההכנסה וענפי המשק. כאשר נדרס זאת
יתבטלו המושגים "שכירים" ו"עצמאיים" שאין להם נקודת אחיזה. החל
משהו זה תהיה החלוקה לפי רמות ההכנסה, גיל, סין, המב משמטי, ענפי
המשק, מקום המגורים - וכך יתנו הפרסומים-הטובה על המשק.

אני חייב לומר שההצעה לנכות מס אחיד
ומסיט עירוניים היא בניגוד לחוק. החוק מתיר לנכות הוצאה שהיא
נחוצה להכנסה, ולכן הוצאותיו של בוחם-עבודה ותשלומיו למס מקביל
מוכרים.

אין אנו חושבים שהתיקונים בחוק שאנו
מכינים, ואשר יופעלו עוד בשנת הקציב זו, ישנו את בומדן ההכנסות.

י. בדר:

האם החוק לא ישפיע על המוסדן, במה יתקבל?

ג.ד.

מר שרף:

התיקונים לחוק לא ישפיעו על האומדן.
חשבנו שנוכל להביא לפני התקציב של שנה זו הצעת תיקון יסודית בשעורי מס ההכנסה. היא צורך לתקן כמה וכמה ליקויים בחוק ביחס למשפחות מטופלות ילדים ובשעורי ההכנסה הבינונית. לרגל צירוף של סיפולים בוצרה אנוטליה, אשר משפיעה לרעה. חשבנו להכניס כמה תיקונים, מבלי שהדבר היה משנה את האומדן, גם כי הוא היה משנה אותו בזה שהיה מטיל עול יותר כבר על סוגים מסוימים של גישוטים ומקל את העול על סוגים אחרים.

לרגל הוויכוח שהתבאר מסביב לשאלת השכר לא היה ברור לנו מה תהיינה המשכורות ולא היה לנו יסוד לעריכת החישובים. לכן נאלצנו לערוך אומדן על יסוד שעור המס הקיימים, וגיבוי מציעים לשנות את שעורי המס ולא לגבי שנת התקציב המתחילה בראשון לאפריל, 1956. שר האוצר הודיע בכנסת שהוטו יבוא לאחר הפסח הצעת תיקון יסודית, אבל יש לנו ספקות אם היא תוכל כבר בשנת תקציב זו, ולא שאנו סבורים שמוטב להביא את החוק כדי להסדיר את עניני מס ההכנסה.

חושבני שהמס, חוץ מאשר לגבי משפחות מטופלות בילדים, אינו גבוה מדי למטה וגיבוי גבוה מדי למעלה, והוא גבוה מדי באמצע. ככל מקום, בהכנסות שבין 5,400 ל"י עד 10,000 ל"י ישנו מצב שקשה לעמוד בו. אני חושב שהמס על רווקים נמוך מדי, וכן סבור אני שהשחרור ממס לנערים מתחת לגיל 18 אינו מוצדק. נער בגיל 17 עלול להשתכר הכנסה נטו יותר גבוהה מאשר בשני גן 25 עם שני ילדים, וזה אינו מוצדק.

הי"ר י. גורן:

האם סבור הנך שגם תאשר את חוד הפירטורה כמו שהוצג ואת החלק הבסיסי וכן תתן הקלות ניכרות בחלק האמצעי - האומדן שלך יכול לעמוד במבחן?

מר שרף:

ההנחות שתינתנה להשפחות מטופלות בילדים צריכות להיות מתוזזות על-ידי רווקים וזוגות צעירים בלי ילדים. נראה לי שאין כל אפשרות לדון על כך מבלי שהחומר יהיה לנו עינינו ומבלי השוואה של דוגמאות.

בעיית הפחת היא בעיה חמורה והיא מדגיגה אותנו, והיא חמורה בכל מדינה בטיוח של תהליך אינפלציוני. מדינות שונות פתרו בעיה זו באופן שונה, ובאוסטריה - באמצעות חוק חובת מאזן פתיחה, אולם מאותו רגע ואילך העריכו לרוץ מס הכנסה ולצורך צרכים אחרים וגם כביס לאשראי את הנכסיה לשי ההערכה החדשה. אנו מתלבטים בבעיה זו, ויש לנו הצעה חדשה לתת כספי גיבויים הנחה על ההסקעה הראשונה לחידוש המשק, הואיל ולא נתפס כח. - על גיבוי זה מתנהלים בירורים, ואנו שוקלים את הבעיה גם יהיה זה פחת מוחש או הנחה חד-פעמית. הבעיה צריכה להיפתר על-ידי כך שנעריך את הנכסיה מחדש או נקבל ההערכה של הרבה מפעלים, ושנקבל כערך הנכס לא מה שאושקע בלא מה שיושקע בניכוי סכום מסוים.

אשר לענין הפיצויים - לא שמעתי שגיון מדינה שהיא מכירה בחובה מוסרית לתשלום פיצויים.

י. בדרן:

זוהי חובה משפטית, היא כתובה בטעין 39 של המג'לה האומר שנוהג הנרץ יהיה חוק חייב במדינה.

מר שרף:

אף על פי כן החוק אינו קובע את השעורים והסכומים.

י. ספיר:

זאת אומרת שגם הכנסה אינו מכיר בפיצויים בלא אם שולמו בפועל.

מד.

סר שרף:

אם בפעל יוציא בעל העסק את הכסף ויעבירו לקרן אשר כסו יה לא יושקעו חזרה במפעל - יכירו בזה כהוצאה. זהו הכלל לגבי קרן הפיצויים, שכספיה של הוצאה בפעל אינם בבחינת הוצאה. אם הדבר הוא בניגוד לאו - בני סעיף שיתבעו אותנו למשפט. באם נפסיד - נשנה את הפרוטוקול. עם קרה ונסגר חלק במפעל, וסכום הפיצויים ששולם הוא יותר גדול מאשר סכום הרווחים או עומד בדיספרופורציה לכלל הרווחים - יש אפשרות גם לחלק זאת ורק שליש להוריד מהכנסה.

י. ספיר:

מתסבר שלבעל מפעל כדאי לצבור פיצויים ולשלמם בבת-אחת ולהיות מסור מס הכנסה. האם לא מוטב להכיר בפיצויים בכל שנה ושנה בין אם שולמו אין זה לאו?

סר שרף:

חבר-הכנסת בדר שאל לגבי ההכרח של 40%. אני מודיע שבבניבות מס הכנסה איש עדיין לא חשב על בעיה זו. הבעיה בוגעת בעיקר לאותם מוסדות שאינם משלמים מס הכנסה, ואשר ליתר המפעלים - אני משער לעצמי שימלא הפרדון.

לחבר-הכנסת בדר רצוני לומר, שהוא עשה עורל לעובדי מס הכנסה, אם כי הוא לא עשה זאת בפומבי. עובדי המס, הבלו, מס בולים, מס קניה אינם מקבלים כל השלום נוטף בכל צורה שהיא, הם אינם מקבלים אפילו חופשה מוגדלת עבור שעות נוספות. הוא הדין לגבי עובדי מס הכנסה, אלא שיש יוצא מן הכלל אחד.

אנו החילוננו לספל השנה בוועדות ציבוריות. ועדות אלו יושבות בשעות 18.00 - 23.00, והן אינן יכולות לקיים דיוניהן בלי פקידי מס ההכנסה. רק אלה העובדים בוועדות הציבוריות בשעות שהן מחוץ לגדר שעות העבודה הרגילות הם מקבלים תשלום. הם חייבים לשבת בוועדות כל כמה שחברי הוועדה יושבים, והתשלום הוא עבור עשר שעות בשבוע. לא יותר מאשר עבור ספר השעת ששבן וכן לא יותר מאשר עשר שעות, מבלי להתחשב במספר השעות שאותו כפיד הקדיש לישיבת הוועדה. תשלום עבור שעות נוספות אינו משתלם לאף עובד בבניבות מס הכנסה בירושלים, אלא רק לאותם אנשים הקשורים בעבודת הוועדות הציבוריות, ורק בתקופת ארבעת החודשים דצמבר עד מרץ, בהם יש עומס של עבודה.

חבר-הכנסת בדר שאל על הנוהג במקרה שיש שומות אחדות בתיק אחד. אנו מסיימים שומות אלה בבת-אחת, פרט לשמות של שנת 1954, כדי לא להטריד את האזרח מספר פעמים. נתנו הוראה להנחה בינתיים את שנת 1954, ואפילו אם יש הצהרות, כדי לא לעכב את הפעולה. בהזדמנות זו רצוני לציין, ש-90% ממסלמי המס שולחים את ההצהרות.

קשה לנו להעריך מה יהיה השעור השנתי של מס ההכנסה, גולת סכל מקום נדמה לנו, שבשעורי המס הקיימים, או בשעורי המס ההגיוניים יותר העתידים להתקבל - הצענו כל קצה אפשרות הרחבה של ההכנסה מס הכנסה.

חבר-הכנסת בדר הביג שאלו בנוגע ל"טולל בונה" ו"המשביר המרכזי", ורצוני להשיב קודם כל על השאלה בקשר ל"קלירינג". חברת "של", למשל, משלמת את המס עבור הבניין במטענות הודעה של החשב הכללי על אספקת הדלק לציבה או למשורר הממשלה. אנו מקבלים מדי חדש מאת "טולל בונה" סכום הנע בין 400,000 ל-500,000 ל"י, הכולל את הניכויים מהעובדים והמפרעות. התשלום נעשה לסי הסדר עם החשב הכללי, הסזכה את חשבון מס ההכנסה וסחייב את השבונה של "טולל בונה". כל הספקים לממשלה מביאים זיכויים מהחשב הכללי, ומסכום של 400 מיליון ל"י לשנה - שליש מסתדר על-ידי "קלירינג".

אינני יכול להשיב עתה על שאלתו של חבר-הכנסת בדר בנוגע ל"משביר המרכזי" ושלוחותיו, יתכן שטר ברוש יענה על שאלה זו. הסכמים כאלה היו לפני שלוש נים עם גורמים שונים, וזאת קיימנו עד לאותו יום בו פג תוקפם. לא עשינו הסכמים חדשים לגבי כל תקופה אחרת עם שום גוף, ואני מודע שעבור מס הכנסה אין סטוריים לא בצורה זו ולא בצורה אחרת. אנו פועלים בהתאם לחוק, ואזרח לא ננהג.

ההנחה לשכירים בשעור של 10% אינה ניתנת להם כמריבילגיה לעומת העצמאיים. הם מקבלים הנחה של 5% מכיוון שאין לנו מכירים בהוצאות הנסיעה לעבודה. בנדון זה היה סעיף בחוק ואנו ביטלנו אותו כיוון שהוא הכביד על המעבידים, שהם העוסקים את הביכורים מהשכירים. המעבידים לא יכלו לעמוד בחישובים השונים של הוצאות הנסיעה והוא הדבר לגבי עובדי מס הכנסה. לכן נסרו, שכלל השכירים יקבל הנחה של 5% מהמס, הנחה שתינתן לכולם, כיוון שאין מכירים בהוצאות הנסיעה לעבודה. לעומת זאת מכירים אנו בהוצאות הנסיעה של העצמאיים ונותני-העבודה.

(המשך הישיבה רשמה מי.)

לפני כן רשמה אך

ועדת הכספים
22.2.1956

ד.י.

פר.ו. שרף:

בחוק אין כל מפליה שהיא לטובת השכיר או לרעת העצמאי. השכיר לא צריך להגיש חשבונות על הוצאות נסיעות, הוא מקבל 5% באופן קבוע. אם הוא מגיש חשבוני על יותר מזה - איננו מכירים בזה. אם העצמאי מגיש הוצאות נסיעה אבחנו מכירים בזה כהוצאה. אבחנו לכל אחד בנותנים 42 לירות לשנה, בין אם הוא חבר ההסתדרות או לא. מי שאיננו חבר ההסתדרות סדוויח את זה. אבחנו עובדים עם 20,000 מעבידים שמבכים בשבילנו את המס. אבחנו בנותנים את הסכום הזה לכולם לצורך פטות הנוהל על-ידי המעבידים.

טר טוזייב שאל מי משוחרר מתשלום המס. יכולתי לטעון רק שלושה משוחררים: אלה שיש להם רוחי הון שמינם קטורים עם הייצור, זאת אומרת אדם שהרוויח בבורסה מיליון או חצי מיליון או רבע מיליון לירות פטור מס לפי החוק. אלא אם הוא טוחר בטניות הבנק סדוויח, כי זו התעסקותו הרגילה.

בעלי הכנסות קטנות ובערים עד גיל 18 אינם חייבים במס. כל השאר משלמים. הכנסות קטנות זה נוסף אם מטפחה עם שני ילדים יש לה הכנסות של 2,400 לירות לשנה - הם אינם משלמים מס. שכיר שיש לו הכנסה של 2,000 לירות לשנה אינו משלם מס; עצמאי משלם 20 לירות.

יש לנו כמה בעיות קשות, אחת מהן - ענין הפיגורים. הגענו לכלל שאיננו תובעים מאיש יותר אלא אם הוא יכול, לסלם שתי שנות מס בשנה אחת, זאת אומרת שנה שוטפת ושנה על השבון החוב.

חבר הכנסת בדר שאל איך ייגבו 58 מיליון לירות. בגביה רגילה בחודש ינואר נכנסו 15 מיליון לירות; בפברואר - 15 מיליון לירות. עכשיו עלינו לגבות סכומים שאבחנו עכשיו רק יכולים לחשב את הפסדי המס בעד השכר הנוסף יולי-דצמבר 1955 לגבי 50-60 מלף עובדים.

י. ספיר:

אותם העובדים שיקבלו בעוד שנה החזרת חוב של שליש מסכורתם - זה יצטרף לאותה מסכורת שהם מקבלים באותה שנה.

פר.ו. שרף:

הם יקבלו 2/3 של השכר וישלמו לנו 2/3 של 100% מס, ויירשם לחובתם 1/3 טול זה.

תר הכנסת בדר שאל מה היו העיקוליות בחודש דצמבר. ובכן אבחנו שלחנו 24,000 התראות, בוצעו עיקוליות ב-22 מקרים. בחודש נובמבר שלחו 24,000 התראות; בוצעו עיקוליות ב-193 מקרים.

בחודש ינואר היו 10 מיליון לירות לגביה. זה קטור לא רק במס הכנסה, אלא בכל מערכת המסים. הועברו לטיפול עוד 18 מיליון לירות במסך החודש. הם שלחו את ההתראות כדרכם. 2.6 מיליון לירות בוטלו, כי באו הרבה הנשים ונתגבר שהם אינם חייבים; הוחזרו 600,000 לירות וגבו 2.5 מיליון לירות. היתר נשאר לחודש פברואר, כלומר 22 מיליון לירות.

בראשית חודש דצמבר היה עודף מנובמבר בסך 19 מיליון לירות, בוטלו 12 מיליון לירות. נשארו 10 מיליון לירות לחודש ינואר.

בדרך כלל אגף הגביה גבה בפועל בין 2 ל-2.5 מיליון לירות. כל יחידה גובה בתחומה. בדרך כלל לפני טכירת החפצים אבחנו סגלים לבוא עם האיש להחזיר את החובות של דרך הנה ינואר -

ד.י.

ועדת הכלכלים
22.2.1956

י. ספיר:
הרושם הראשון שלי הוא שאם יש גביה קשה, היא בעצמת יותר קשה על-ידי כך שהמער בין מה שמוטרים לבין מה שמסכימים אחר כך הוא כה גדול שאינו מצדיק את הטיפול הרב והסבל שבגרים על-ידי זה.

מר ז. שרף:
ב-1954/55 העבירו לגביה 55 מיליון לירות. מהשנה שלפני כן נשארו לגביה 16 מיליון לירות, יחד 71 מיליון. מתוך 71 מיליון אלה בוטלו 38 מיליון, גבו 20 מיליון לירות, ו-13 מיליון נשארו לשנה זו.

היום השיטה היא זו: איננו עושים אף שומה אחת בלי בירור אישי עם האדם. לפני שנתיים היו קובעים את הסכום. עכשיו מוזמינים אותו לשיחה ומבררים אתו את הפרטים. אחר כך הוא מוזמן לוועדה ציבורית או לפקיד השומה, לפי רצונו, הוא יכול לבחור. אנחנו נוהגים בענין זה לפני מסורת הדין. גם אחרי שהוא היה הצל פקיד השומה, ומתברר שהוא לא יכול לבוא אתו להסדר, הוא יכול ללכת לוועדה ציבורית. ב-499 מקרים מתוך 500 אנחנו מקבלים את הטלעות הוועדה הציבורית. במקרה האחד שאיננו מקבלים - פוסקת הנציבות בירושלים.

האדם משלם בעד שלוש שנים. הקושי איננו בגובה המס, אלא השיעורים הבינוניים; הקושי בטפחות הגדולות הוא בזה שהגיש אומר שאין זה מענין אותו אם עושים לו שומה של 2,000 לירות. אבל זה בעד שש שנות מס. אילו זה היה לשנה אחת, יכול היה להתקשות ב-10 לירות לחודש. הקושי הוא בזה שלורשים מכבדו אלפיים לירות, ואנחנו איננו יודעים מה לעשות.

בשאלה שאלה על ריבית בבנקים. אנחנו לוחצים עליהם שיקטינו את הריבית, איננו מוותרים על הריבית. החוק חייב אותנו להוסיף 9% ריבית. אנחנו לוחצים על הבנקים שלא יקחו דמי חבר במקרים כאלה, הם לוקחים רק 8%, 4% בשבילנו ו-4% בשבילם. אם הם לוקחים מניה או דמי חבר - זה מגדיל את הסכום. פנינו אליהם בדרישה להפסיק את הנוהג הזה. אחרי שיס ערביות, יש בכל בנקים אחוז מסויים של חובות רעים.

בשאלתי בענין האגודות השיתופיות, הן אינן חייבות במס. אם הממשלה תאשר זאת, אנחנו רוצים לבטל את הרווח הכא לאגודות, פרדס. אנחנו רוצים לתקן את החוק, שהיה תהיה חייבת במס כמו חברה. אגודה שעושה עסקים עם חברה ולא עם חברה, בשביל החברים היא תהיה אגודה שיתופית שתוכל להחזיר את הרווח לפני שהיא מסלמת על זה מס; בשביל האחרים היא תהיה חייבת במס הכנסה. מה שיישאר היא יכולה לחלק או לא לחלק.

שר המוצר ל. אשכול:
בענין הפיגוררים רציתי לדעת, חוץ מזה שאדם מסתמט בכסף לא לו שנה שנתיים, ואם היו גם הפרשי שערים אז הוא הרוויח; בדרך כלל לטענה זו אין הרבה הצדקה.

מר ז. שרף:
בשאלתי על מושבים וקיבוצים. על ההכנסות של כפר ויתקין, למשל, הם חייבים בין 380 ל-1,000 לירות מס. מדובר על שנת שומה 1954/55, על שנת הכנסה 1953/54. המס ששולם, הקטן ביותר 380 לירות; הגדול ביותר - 1,000. נהלל, בין 300 ל-1,200.

יש שלוש קבוצות, אבל פה שוב זה לפי יחידה. דגניה, 300 לירות ליחידה; עבד 120 יחידות - 36,000 לירות. זוהי הכנסה לשנת תשי"ג. בקשר לשנת הכנסה בטקס החקלאי יש לנו אישור אחר.

י. ספיר:
מדוע אינך עושה זאת בפרדסנות?

ד.י.

ועדת הכספים
22.2.1956

סר ז. שרף:

איננו עושים זאת כי פה יש בעיה אחרת.
השאלה היא אם לחשב את ההוצאה לצורך ההכנסה
שהושגה עם ההוצאה שנעשתה לצורך אותה הכנסה או ההוצאה של השנה הבאה
הולכת עם ההכנסה של השנה הקודמת.

בכורת זה מחושב לפי 260 לירות ליחידה. יש
שם 180 יחידות, זה בערך 40-42 אלף לירות סט. בגן שמואל אנחנו דורשים
300 לירות, הם טוענים 180. הוויכוח עוד לא נגמר.

הקיצוצים הם בטסגרת חברות.

בקשר למס רכוש, קשה לי לדבר על זה כי

הצעת החוק טרם אושרה.

י. ספיר:

האם בכלל מותר לכלול באומדן מס הכנסה הכנסה
ממס שעדיין לא הוחלט עליו עקרונית בחוק?

סר ז. שרף:

האומדן לא צריך להיות חלק מהחוק, ואיננו
מחייב שום סוסד. האומדן הוא הערכה כדי

לבנות את תקציב ההוצאה.

י. ספיר:

כמה נישומים כלולים באותם 71 טיליון לירות
שהזכרת?

בין 90 ל-100 אלף משלמי מס.

סר ז. שרף:

י. ברך:

שאלתי מה הן ההצעות לשינוי חוק מס הכנסה,
שמעתי רק רמז אחד שההצעה לא אושרה עד עתה
על-ידי הממשלה, וזה קשה. אבל איננו חושב שבועדות הכספים אי אפשר
לקבל אותה אינפורמציה שניתנה לעתונאים. אם הדבר הוא בשל עד כדי
כך שאפשר למסור פרטים לעתונאים על שינוי בחוק מס הכנסה, בוודאי אפשר
למסור אותה אינפורמציה לחברי ועדת הכספים.

סר ז. שרף:

אנחנו חושבים שצריך לשנות את המס שלפני
יקלו על בעלי משפחות ויגבר מה שיחסר
טהרוקים. זה איננו בהצעת החוק שמונחת לפני הממשלה.

ז. סווייב:

האם השבת לשאלתי בענין סולל בונה, לגבי
ההטכס שהיה קיים?

סר ז. שרף:

היו הסכמים על שוטות עם ארגון בעלי מלאכה,
עם ארגון נהגי טוניות, והיו הסכמים על
שוטות גם עם סולל בונה. ברגע שנכנסתי לתפקיד הודעתי שאנחנו נכבד
את ההסכמים על כל הזמן שלגביו נעשו, אבל מכאן ואילך צריך לנהוג
לפי החוק, אין הסכה עם שום גוף.

ז. סווייב:

האם אתה יכול לתת דוגמה מקיבוץ מעורב כמו
אפיקים?

ז. שרף:

הקושי בשומה של קיבוץ הוא בשבילנו ובשביל
הקיבוץ בזה שאנחנו צריכים לחשב כך שהשומה
סודכת משלושה אלמנטים: כמה הוציא ואין לחשב מה הוציא; מה המחיר
שהישנו על פרה ששחטו. ההוצאה הזאת היא חלק בכבד מההכנסה. קביעת
החשוב לכך זו היא בעיה אחת.

הבעיה השניה היא אם הוא השתמש בדברים
לצורך צריכה או להשקעה. אם הוא לקח את הזבל טן הרפת אל פרדס-נות,
פרי, הרי מכירים בזה כהוצאה, ואז לא משנה לפי איזה מחיר מחשבים את

אבל אם הוא לוקח את הזבל לפודס צעיר, ואז זו השקעת הון, חשוב באיזה חיסוב הוא מחשב את הזבל מן הרפת.

הבעיה השלישית היא שלקיבוץ יש הוצאות מוניציפליות. הן אינן חייבות בטס. אם הוא נוטע גינה, כחם שעיריית תל-אביב איננה משלמת מס על גינה, כך גם הקיבוץ.

ז. סווייב: אזרחים משלמים מס.

מר ז. שרף: אנחנו צריכים לדעת מה היתה ההכנסה בקיבוץ שהיא חייבת בטס, כדי לחלק את זה בין האלמנטים. פה אנחנו הולכים בדרך הפוכה, אנחנו הולכים מן ההוצאה לסוגיה, הקפיטליסטית, הצרכנית - ולפי זה מחשבים את הטס.

היו"ר י. גורי: אני רוצה להקדיש את רבע השעה האחרונה לענין סדרי הדיון. מתעוררת שאלה. המטרה על הכנסות המדינה אטר לנו שהאומדן שלו - בין אם מסכימים לו או אין מסכימים לו - בנוי על יסוד החוק הקיים ושהשינויים בחוק אם ייעשו, ייבאו עשויים לגרוע מהאומדן שלו.

מתעוררת שאלה: מכיון שהממשלה הודיעה שהיא עומדת להכניס אחרי פסח תיקונים בחוק מס הכנסה, אנחנו רוצים קשר גומלין בין הצעות התיקונים, ומסתבר שבלי לקבל את הצעות התיקונים לא נהפוך אותם לדיון פרודורלי. אנחנו צריכים לראות את ההצעה ולקשור אותה עם הדיון על התקציב. לאחר שהמטרה על הכנסות המדינה הודיע שהצעות התיקונים הללו אינן עשויות להספיע על האומדן, מסתבר שאין קשר כל-ינותק בין שני הדברים האלה. אני מעלה זאת כי בזה תלוי סדר הדיון שלנו. הממשלה טוענת 190 מיליון לירות, יכול לבוא חבר-הוועדה ולומר אנחנו טוענים 200 מיליון. איננו יכולים לקשור את הדיון הזה עם הצעות התיקונים בחוק, שזה מחייב הגשת החוק לכנסת, קריאה ראשונה, שניה ושלישית.

בעיה אחרת היא שאלת הזמן. אנחנו חייבים לעשות הכל כדי להגיש את התקציב במועד, לא יאוחר מאשר בשבוע שבין ה-20-23 למרץ. אנחנו חייבים להתקין לעצמנו סדרי עבודה כאלה שבמסגרת הזמן הזה נוכל לעמוד במילוי התפקיד.

רציתי לשמוע את דעת החברים בשאלה הראשונה כי היא החשובה, למעוף מס הכנסה, שאין קשר בין התיקונים בחוק מס הכנסה לבין האומדן.

י. ספייר: יבוא דיון במועדו על חוק מס הכנסה. ובניח שסישהו מאתנו יבוא בהצעות רדיקאליות, שאולי מר שרף יאמר שהן מתבטאות בהפחתה של X מיליונים. ובכן לאחר שהכנסת אישרה 180 מיליון לירות, רציתי לבקש שלא ישללו אז את המספרות לדון בזה, משום שהצעות אלה עלולות להפחית את האומדן.

מר ז. שרף: אני מכיר את ההצעות העומדות לבוא, אני חושב שהאוצר לא יקבל אותן ללא קשר עם האומדן.

היו"ר י. גורי: יש הבדל בין תשובה פורמלית שעלולה להינתן ובין תשובה עניינית. מבחינה פורמלית לא יכולה להיות טענה כזו. מבחינה עניינית אני יכול לומר שזה ענין לשיקול דעת או לא.

י. בדר: אני חולק על דעתו של מר שרף באמרו שאם ייעשו שינויים זה לא יספיע על תוצאות הגביה בשנה זו. שר האוצר לא אמר שיעלה את המס על רווחים, להיפך. לכן אני חולק

ועדת הכספים
22.2.1956

ס.י.

אתה יכול לוטר שמכיון שאני חושב שהצעה זו
תיכשל על-ידי הכנסת, אני מציע 160 מיליון

היו"ר י. גורלי:

במקום 180 מיליון לירות.

בינתיים אני טוען דבר אחד, שבמסיבות עתונאים
סדרו יותר פרטים. אני רוצה לשמוע מנציגי

י. בדר:

האוצר אותם הדברים.

יש להבדיל בין שני דברים. המטסלה עוד לא
הכניסה הצעת חוק לכנסת והיא לא הובאה אלינו
לדיון. אתה יכול לוטר: כיון שאני חושש שיכולה לבוא הצעת חוק שתפחית
את האומדן ב-20 מיליון לירות, אתה יכול לוטר אני מציע 160 מיליון במקום
180.

היו"ר י. גורלי:

אני רוצה לקבל אותה האינפורמציה שנמסרה
לעתונאים.

י. בדר:

הוסכם שאני פונה לשר האוצר ומבקש אותה ממנו.
ודבר שני - שאינפורמציה מסוג זה תרצה להיסטר
לשני הגופים לפחות בסועד אחד. הפגם זה לא היה כך, ואנחנו מבקשים
לשמור על זה.

היו"ר י. גורלי:

אבל זה לא צריך להיות לפני סיום הדיון על
סם הכנסת בוועדה.

י. בדר:

לזה אני מתכוון.

היו"ר י. גורלי:

הישיבה נעולה.

הישיבה נועלה בשעה 13.00.